

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 172g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din articolul 68 alin. (2) și alin. (3) din Codul Familiei
(modalitatea de decădere din drepturile părintești)

CHIȘINĂU

5 ianuarie 2018

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav Zaporozjan, *judcători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 20 decembrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 5 ianuarie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textelor „*tutorele copilului*” din alineatul (2) și „*autoritățile tutelare locale/teritoriale*” din alineatul (3) ale articolului 68 din Codul familiei nr.1316-XIV din 26 octombrie 2000, ridicată de Ana Frumusache și Anatolie Frumusache în dosarul nr.2-586/2017, pendinte la Judecătoria Bălți (sediul central).

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, la 20 decembrie 2017, de către judecătorul Svetlana Ghercavii din cadrul Judecătoriei Bălți (sediul central), în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 7 decembrie 2015, prin dispoziția primarului mun. Bălți, minorul E.S. a fost plasat sub tutela Anei Frumusache și a lui Anatolie Frumusache.

4. La 15 ianuarie 2016, Direcția de asistență socială și protecția familiei din cadrul Primăriei mun. Bălți a depus, în interesul minorului E.S., o cerere de chemare în judecată către T.S. și A.S., prin care a solicitat decăderea acestora din drepturile părintești.

5. Prin hotărârea Judecătoriei mun. Bălți din 1 iulie 2016, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, iar A.S. a fost decăzut din drepturile părintești. Totodată, prin hotărârea suplimentară din 26 august 2016, Judecătoria mun. Bălți a respins cererea Direcției de asistență

socială și protecția familiei din cadrul Primăriei mun. Bălți privind decăderea T.S. din drepturile părintești.

6. La 13 iulie 2016, Direcția de asistență socială și protecția familiei din cadrul Primăriei mun. Bălți a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond. Prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ din cadrul Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2016, apelul a fost respins.

7. La 10 februarie 2017, Direcția de asistență socială și protecția familiei din cadrul Primăriei mun. Bălți a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel. La 21 iunie 2017, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de aceasta.

8. Tutorii minorului au depus o cerere de revizuire a deciziei instanței de recurs, invocând că pe parcursul procesului nu au fost informați despre judecarea pricinii și nu au avut posibilitatea să se pronunțe asupra cauzei. În decizia de respingere a cererii de revizuire, Curtea Supremă de Justiție a menționat că revizuenții nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă și că nu le este încălcat nici un drept prin neatragerea lor în procesul cu privire la decăderea din drepturile părintești. De asemenea, instanța a menționat că împrejurările invocate de revizuenți nu pot influența soluția adoptată.

9. Ulterior, tutorii minorului au depus la Judecătoria Bălți (sediul central) o cerere de chemare în judecată înaintată către T.S. privind decăderea acestuia din drepturile părintești.

10. În cadrul ședinței de judecată din 17 noiembrie 2017, aceștia au solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textelor „*tutorele copilului*” din alineatul (2) și „*autoritățile tutelare locale/teritoriale*” din alineatul (3) ale articolului 68 din Codul familiei.

11. Prin încheierea instanței de judecată din 17 noiembrie 2017, s-a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate, suspendarea procesului și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

13. Prevederile relevante ale Codului familiei nr.1316-XIV din 26 octombrie 2000 (M.O. 2001, nr.47-48, art. 210) sunt următoarele:

Articolul 68

Modalitatea de decădere din drepturile părintești

„[...]”

(2) Acțiunea privind decăderea din drepturile părintești poate fi pornită de celălalt părinte, **tutorele copilului**, autoritatea tutelară locală/teritorială.

(3) Cererea privind decăderea din drepturile părintești se examinează cu participarea obligatorie a **autorității tutelare locale/teritoriale.**”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate

14. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii susțin că, deși dispozițiile articolului 68 alineatul (2) din Codul familiei acordă tutorelui copilului dreptul de a porni o acțiune privind decăderea din drepturile părintești, alineatul (3) din același articol prevede că cererea privind decăderea din drepturile părintești se examinează cu participarea obligatorie doar a autorității tutelare locale/teritoriale, nu și a tutorului copilului. Prin urmare, rolul tutorelui în procesul de decădere din drepturile părintești este ignorat.

15. Astfel, potrivit autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate contravin articolelor 20 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului familiei, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de Ana Frumusache și Anatolie Frumusache în dosarul nr.2-586/2017, pendinte la Judecătoria Bălți (sediul central), este formulată de subiectul

abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

19. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

20. Curtea observă că autorii excepției solicită controlul constituționalității textelor „*tutorele copilului*” din alineatul (2) și „*autorității tutelare locale/teritoriale*” din alineatul (3) ale articolului 68 din Codul familiei în raport cu dispozițiile articolelor 20 și 54 din Constituție.

21. Curtea notează că o prevedere legală poate constitui obiect al jurisdicției constituționale doar în cazul în care normele constituționale invocate au incidență asupra normelor contestate.

22. Curtea subliniază că, potrivit articolului 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, **sesizarea trebuie să fie motivată** și să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele.

23. Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată lipsa argumentelor care ar demonstra în ce măsură prevederile legale contestate încalcă articolele din Constituție invocate.

24. Astfel, întrucât autorii excepției de neconstituționalitate nu își motivează criticile de neconstituționalitate în raport cu prevederile constituționale invocate, Curtea nu are competența de a formula propriile critici, la care, ulterior, să și răspundă. Or, o enumerare a prevederilor constituționale pretins încălcate prin textele de lege criticate nu echivalează cu o veritabilă critică de neconstituționalitate, astfel nefiind respectate exigențele art. 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

25. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit.d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „*tutorele copilului*” din alineatul (2) și „*autorității tutelare locale/teritoriale*” din alineatul (3) ale articolului 68 din Codul familiei nr.1316-XIV din 26 octombrie 2000, ridicată de Ana Frumusache și Anatolie Frumusache, în dosarul nr.2-586/2017, pendinte la Judecătoria Bălți (sediul central).

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 5 ianuarie 2018
DCC nr. 7
Dosarul nr. 172g/2017